11 בנובמבר, 2026

אכיפת חובת מינוי ממונה על הבטיחות באתרי בנייה לפי סף של 50 עובדים נדחתה עד אוקטובר 2027

עדכוני לקוחות

ביום 08.11.2026 ניתן פסק דינו של בית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק, בעתירת התאחדות הקבלנים בוני הארץ והקרן לעידוד ופיתוח ענף הבניה בישראל (להלן: "**העותרות**"), בעניין חובת מינוי ממונה על הבטיחות באתרי בנייה המועסקים בו 50 עובדים לפחות (בג"ץ 59981-04-26).

תקנה 4 לתקנות ארגון הפיקוח על העבודה (ממונים על הבטיחות), התשנ"ו-1996 (להלן: "**תקנות הממונים**"), מגדירה את המקרים שבהם נדרש מינוי ממונה על הבטיחות. שניים מהם עמדו בלב המחלוקת:

- תקנה 4(1) - מחזיק במקום עבודה שחלה עליו פקודת הבטיחות בעבודה [נוסח חדש], התש"ל-1970 (להלן: "**פקודת הבטיחות**"), כולה או חלקה, ואשר מועסקים בו 50 עובדים לפחות.
- תקנה 4(3) - מבצע בנייה המעסיק, בעצמו או באמצעות קבלני משנה, 100 עובדים לפחות באתרי הבנייה בו זמנית.

כך, במשך שנים חובת המינוי בענף הבנייה הוסדרה ונאכפה לפי תקנה 4(3), ולא לפי תקנה 4(1) (זאת לצד סמכותו של מפקח עבודה אזורי להורות על מינוי ממונה על הבטיחות בהתבסס על סיכונים במקום עבודה מסוים לפי תקנה 4(5)).

ביום 1.3.2026 פרסם מינהל הבטיחות והבריאות התעסוקתית במשרד העבודה הבהרה בנוגע לחובת מינוי ממונה על הבטיחות באתרי בנייה, לפיה סעיף 191 לפקודת הבטיחות מחיל הוראות מסוימות בפקודה על עבודות בנייה ובנייה הנדסית, ולעניין הוראות אלה רואים באתר הבנייה כאילו היה מפעל ובמבצע הבנייה כתופס המפעל. על בסיס זה הבהיר המינהל כי חובת מינוי ממונה בטיחות לפי תקנה 4(1), החלה על מקום עבודה שפקודת הבטיחות חלה עליו, כולה או חלקה, **חלה גם באתר בנייה שבו מועסקים 50 עובדים לפחות**. זאת, לצד חובת המינוי החלה על מבצע בנייה לפי תקנה 4(3). [1]

הבהרה זו עמדה במוקד העתירה. העותרות ביקשו לבטל את ההבהרה ואת צווי השיפור שהוצאו מכוח תקנה 4(1), וטענו כי ההסדר החל על מבצעי בנייה הוא זה שנקבע באופן מפורש בתקנה 4(3), וכי אין להחיל עליהם גם את הסף הקבוע בתקנה 4(1). נוסף על כך, הן ביקשו לבטל דרישות למינוי ממונה על הבטיחות במשרה מלאה בחברות בנייה בסיווג ג'5, שלטענתן הופצו באופן גורף. עוד נטען כי יישום מיידי של ההבהרה והדרישות אינו אפשרי, בין היתר בשל מחסור בממוני בטיחות בעלי הכשרה מתאימה.

בית המשפט ציין כי אין הוא נכנס בנעליו של מחוקק המשנה, במיוחד בעניינים מקצועיים הנוגעים לשמירה על חיי אדם ושלמות גופו. עוד קבע כי הקפאת האכיפה שלה הסכימו המשיבים נותנת מענה הולם לעת הזו ומייתרת התערבות בשלב הנוכחי. בהתאם לכך, העתירה נדחתה בכפוף לכך שאכיפת תקנה 4(1) על אתרי בנייה לא תחודש לפני יום

כל הזכויות שמורות, גורניצקי ושות' © משרד עורכי דין

15.10.2027, ושצווי השיפור שהוצאו לאתרי בנייה מכוח תקנה זו יבוטלו.

פסק הדין אינו גורע מסמכותם של הגורמים המוסמכים לחייב אתר או חברה במינוי ממונה על הבטיחות מכוח הוראות דין אחרות, ובכללן תקנה 4(5).

באשר לדרישות שהופנו לחברות בנייה בסיווג ג'5, בית המשפט לא מצא במישור העקרוני עילה להתערב. עם זאת, נקבע כי טענות נגד דרישה או צו פרטניים צריכות להתברר מול מפקח העבודה האזורי או בערעור לבית הדין לעבודה. בית המשפט הוסיף כי אין בכך כדי לחסום העלאת טענות בעתיד, ככל שתיווצרנה נסיבות חדשות, לרבות אם תתברר מניעה מעשית לעמוד בדרישות.

לעיון בפסק הדין המלא - קישור.

חשוב להבהיר כי הקפאת האכיפה מתייחסת לתקנה 4(1) ואינה מבטלת אותה. היא גם אינה גורעת מחובת המינוי לפי תקנה 4(3), החלה על מבצע בנייה המעסיק 100 עובדים לפחות באתרי הבנייה בו זמנית, בעצמו או באמצעות קבלני משנה.

אנו עומדות לרשותכם לייעוץ ולליווי בכל הנוגע למשמעויות פסק הדין ולהיערכות הנדרשת, לרבות בחינת חובות המינוי החלות על החברה ועל הפרויקטים השונים ומתן מענה לדרישות ולצווים פרטניים.

עדכון זה מובא לידיעה כללית בלבד ואינו מהווה ייעוץ משפטי או תחליף לו. העדכון אינו ממצה את הוראות הדין, ויש לבחון את תחולתן ואת הדרישות הנובעות מהן בהתאם למאפייני החברה ולנסיבותיו של כל פרויקט.

[1] הבהרת משרד העבודה מיום 01.03.26.

אנשי קשר

הילה שמעון
שותפה

לירון קרס
שותפה

חן מחלב
עורכת דין